

ἀπόγονου τοῦ μέρους (ἀπόγονου = ὑπήμενον) Πλάκ. "Όταν φ'σάη Γιαννιώτης ὁ κοκκαλωτής, βάνει τὸν καθένα 'ς τὸ καβούκι του Δ. Λουκόπ., Πῶς ὑφαίν., 71. Συνών. Ἀρ-βα νί τ η ς 3, Γ ι α ν ν ι ὠ τ ι κ ο ς 2, Κ α ρ α γ ι α - λ ῆ ς, Κ α ρ ᾶ λ ῆ ς, τ ρ α μ ο υ ν τ ᾶ ν α.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τύπ. Γιαννιώτης Ἀθῆν. Ἡπ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Στερελλ. (Ἀσπρόπυργ.)

Γιαννιώτικος ἐπίθ. κοιν. Γιαννιώτικους βόρ. ιδιώμ. Γιαννιώτ'κους Ἡπ. (Δωδών.)

Ἐκ τοῦ ἔθν. ὄν. Γ ι α ν ν ι ὠ τ η ς καὶ τῆς παραγωγ. κα-ταλ. -ι κ ο ς.

1) Ὁ ἀνῆκων εἰς τὰ Ἰωάννινα, ὁ προερχόμενος ἀπ' ἐκεῖ, ὁ κατασκευαζόμενος εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων ἐνθ' ἄν.: Μπογιᾶς Γιαννιώτικος (βαφή ἢ ὁποῖα ἔχει τὴν ιδιό-τητα νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς τρίχας εἰς τὸ φυσικόν των χρῶμα) Κέρκ. Γιαννιώτικος χορὸς (εἶδος χοροῦ) πολλαχ. Τῇ γούνα τοῦ γάμου, τῇ Γιαννιώτικῃ, τὴν φοροῦσε ἡ νύφη τρεῖς μέρες, κ' ὕστερα τὴν ἔβγαζε γιὰ πάντα Σαλαμ. Γιαννιώτικα τρα-γούδια (εἶδος ἀσμάτων, τὰ ὁποῖα ἄδονται εἰς ἤχον διάφορον τοῦ τῶν «κλέφτικων» καὶ μᾶλλον συρτόν) Ἡπ. κ.ά. Γιαν-νιώτ'κα κ'δούνια (εἶδος μεγάλων κουδουνιῶν τῶν γιδιῶν τῶν προβάτων καὶ τῶν ἀγελάδων) Θεσσ. (Βαθύρρ. Νερόμυλ. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.) Γιαννιώτ'κα τσαρούχια (εἶδος τσαρουχιῶν πὺ κατεσκευάζοντο εἰς τὰ Ἰωάννινα) Ἡπ. (Τσαμαντ.) Θεσσ. (Βαθύρρ.) Μακεδ. (Ζουπάν.) Γιαννιώτ'κα ψάρια (οἱ κυπρίνοι τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων) Ἡπ. (Ἀγναντ. Κουκούλ. κ.ά.) 2) Ὁ βορειοδυτικὸς ἄνεμος, ὡς προερχόμενος ἐξ Ἰωαννίνων διὰ τοὺς κατοίκους τῶν Τζουμέρκων Ἡπ. (Ἀγναντ. Πλάκ.) Συνών. βλ. εἰς λ. Γ ι α ν ν ι ὠ τ η ς 2. 3) Οὐδ. ὡς οὐσ., εἶδος κραμβολαχάνου εὐμεγέθους τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἰωαννίνων Λ. Οἰκονομίδ., Ὁδηγὸς Λαχανο-κηπουρ. 102. 4) Οὐδ. κατὰ πληθ., εἶδος πρωϊμων σύκων Μακεδ. (Βέρ. Γαλάτιστ.) 5) Οὐδ. κατὰ πληθ., τὸ γλωσσικὸν ιδίωμα τῶν Ἰωαννίνων κοιν.: *Ξέρου κι Γιαννιώτ'κα* Ἡπ. (Μελιγγ.) 6) Οὐδ. ἐνικ. Γ ι α ν ν ι ὠ τ ι κ ο ς, εἶδος τῆς παι-διᾶς *ξυλίκι*. Κατὰ τὴν παιδιὰν ταύτην εἰς ἕκ τῶν δύο παικτῶν κυποᾶ διὰ τῆς ράβδου κατὰ τὸ ἕν ἄκρον τὸ *ξυλί-κι*, τὸ ὁποῖον ἀναπηδᾷ εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς παίκτης κυποᾶ τοῦτο καὶ διὰ δευτέραν φορὰν Ἡπ. (Δωδών.)

Γιάννος ὁ, πολλαχ. Γιάννους βόρ. ιδιώμ. Ἰάννος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ κυρ. ὄν. Γ ι ᾶ ν ν η ς κατὰ τύπ. μεγεθ. Ἡ λ. καὶ εἰς ἔγγρ. τοῦ 1665. Βλ. Γ. Πετροπ., Νοταρ. πράξ. Μυκ., σ. 286.

1) Κύρ. ὄν. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Οὐ Γιάννους εἶναι ἀκέρδιφτους κι δὲ μπουρεῖτι νὰ τοὺν κουρουδέφιμι μὴ τίποντις Στερελλ. (Περίστ.) *Εἶνι πουλὺ ζαντὸς οὐ Γιάννους* (ζαντὸς = νευρικός, ιδιότροπος) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Οὐ Γιάν-νους θὰ ξιζ'νίσ' γιὰ τοῦ ταξίδ' τ' ἀπόλαμπρα αὐτόθ.* || Πα-ροιμ.

Ἀλλη δὲν ἐγέννησε παρὰ ἡ Μαριά τὸ Γιάννο (ἐπὶ τῶν καυχωμένων ἀποκλειστικῶς διὰ τὰ ἰδικὰ των ἐπι-τεύγματα) Πελοπν. (Σκορτσιν.)

Τρέχα Γιάννο γύρευε καὶ Νικολὸ καρτέρει (ἐπὶ ἀορίστων καὶ ἀμφιβόλων ὑποσχέσεων) Ἀθῆν. Συνών. παροιμ. *Τρέχα γύρευε καὶ Νικολὸ καρτέ-ρει*. || Ἄσμ.

Γιὰ σήκω ἀπάνω, Γιάννο μου, καὶ μὴ βαρυνκοιμᾶσαι Πελοπν. (Γορτυν.)

Μὴν εἶδαταν τὸ Γιάννο μου, τὸ Γιάννο καμαριάζη; Ἡπ. (Τζουμέρκ.)

Ἐσὺ τὰ σπέρνεις, Γιάννο μου, κι ἄλλος θὰ τὰ θερίσῃ Πελοπν. (Δημητσάν.)

Οὐ Γιάννους φίδι σκότουσι 'ς τὴ μέσ' ἀπὸ τὴ στράτα Μακεδ. (Σίτ.)

Κι ἀπόμ'ν' οὐ Γιάννους μονναχὸς μὴ πρῶτα κι μὴ γίδια (πρῶτα = πρόβατα) Ἡπ. (Ἀρτοπ.)

Ὁ Γιάννους κάνει μινιὰ χαρά, χαρά 'ς τὸν ἀνιψό του Ἡπ. (Μαζαρακ.)

Μάννα μ', Γιάννος μὲ κάλεσε κουμπάρα νὰ μὲ κἀνῃ Εὐβ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τύπ. Γιάννος Ἀθῆν. Πελοπν. (Λεχαίν.) Προποντ. (Πάνορμ.) καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τύπ. Γιάννος Μακεδ. (Σταυρ.) Πελοπν. (Μάν.) Σαμ. (Μυτιλην.) Ὑτ' Γιάννου τ' Βρούσ' Θεσσ. (Πήλ.)

2) Τὸ πτηνὸν Ἐρίθακος ὁ ἐρυθρόλαιμος (Erithacus ru-becula), τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (Turdidae) Πελοπν. (Βερεστ. Λακων. κ.ά.): Ποίημα.

Κορατζίνα μυρμιπυλὴ,

δὲν παντρεύεσαι, μωρή;

— *Ποιὸν νὰ πάρω, ἀφέντη Γιάννο;*

Πᾶρ' ἐμὲ τὸν τζιπουργιάννο!

Βερεστ. Συνών. βλ. εἰς λ. Γ ι α ν ν ᾶ κ ι 3. 3) Τὸ κληματῶ-δες φυτὸν Στρώχνος ὁ γλυκύπικρος (Solanum dulcamara), τῆς οἰκογ. τῶν Στρυχνωδῶν (Solanaceae) Ἡπ. (Μαργαρ.) Πελοπν. (Γαργαλ.) Συνών. *κ ε ρ α σ ι ᾶ* 2. 4) Εἶδος φυτοῦ ποώδους μὲ ἄνθη εὐώδη Στερελλ. (Αἰτωλ.) Συνών. βλ. εἰς λ. Γ ι α ν ν ᾶ κ ι 4. 5) Ὁ πλανήτης Ζεὺς Πελοπν. (Καλάβρυτ.) — *Λεξ. Βλαστ. 305 κ.ά.*: Ἄσμ.

Ὁ Γιάννος βγαίνει 'ς τὰ βουνὰ κ' ἡ Μαρουδιά 'ς τοὺς κάμπους Καλάβρυτ. 6) Ὁ πλανήτης Ἑρμῆς Πελοπν. (Λάστ.) 7) Ὁ ἀστὴρ Βοώτης Πελοπν. (Ἀχαΐα). 8) Ὁ πλανήτης Ἄρης Πανδωρ. 8 (1859), 423. 9) Εἶδος παιδιᾶς, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ παῖκται διέρχονται εἰς σειρὰν διὰ τῆς γεφύρας, τὴν ὁποίαν σχηματίζουν διὰ τῶν χειρῶν των δύο ἐξ αὐτῶν ἀντικρυστὰ ἰστάμενοι καὶ ἄδοντες: *Ἐγὼ 'μαι ὁ Γιάννος | ὁ στρατολάτος, | στράτα γυρεύω | γιὰ νὰ περάσω.* Οἱ σχηματίζοντες τὴν γέ-φυραν ἄδουν εἰς ἀπάντησιν: *Ποιὸς εἶναι τοῦτος τῶρα τὴ νύχτα; καὶ συλλαμβάνουν τὸν ἐκάστοτε τελευταῖον, τὸν ὁ-ποῖον ἐρωτοῦν «ἥλιος ἢ φεγγάρι;» καὶ ἀναλόγως τῆς ἀπαν-τήσεως τὸν τοποθετοῦν εἰς τὴν οἰκείαν ὁμάδα* Πελοπν. (Κυ-νουργ. Μαντίν. Τρίκκ. κ.ά.) Συνών. *γ ε φ υ ρ ᾶ κ ι, Ἀ γ ο - γ ι ᾶ ν ν ο ς, μ ε λ ι σ σ α.*

Γιαννούδι τό, Κρήτ. κ.ά. Γιαννούδιν Κύπρ. (Γερμας.)

Ὑποκορ. τοῦ κυρ. ὄν. Γ ι ᾶ ν ν η ς διὰ τῆς καταλ. -ο ὕ δ ι, παρὰ τὴν ὀπ. καὶ -ο ὕ δ ι ν.

1) Κύρ. ὄν. ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἀγια-Μαρίνα τζαὶ τζυρά,

ποὺ 'ποτξοιμίεις τὰ μωρά,

'ποτξοίμισ' τὸ Γιαννούδι μου

Κύπρ. 2) Τὸ πτηνὸν Τρωγλοδύτης ὁ γνήσιος (Troglodytes troglodytes), τῆς οἰκογ. τῶν Τρωγλοδυτῶν (Troglodyti- dae). Συνών. *κ α ρ υ δ ᾶ κ ι, κ ο λ ὺ μ π ρ ι, τ ρ υ π α λ ῖ - δ ι, τ ρ υ π ο β α τ ο ὕ δ ι, τ ρ υ π ο κ α ρ ὕ δ α, τ ρ υ π ο - κ ᾶ ρ υ δ ο, τ ρ υ π ο φ ρ ᾶ χ τ η ς, ψ α θ ρ ᾶ κ ι.*

